Archeologie
West-Friesland

Jaarverslag 2020

Gemeente Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

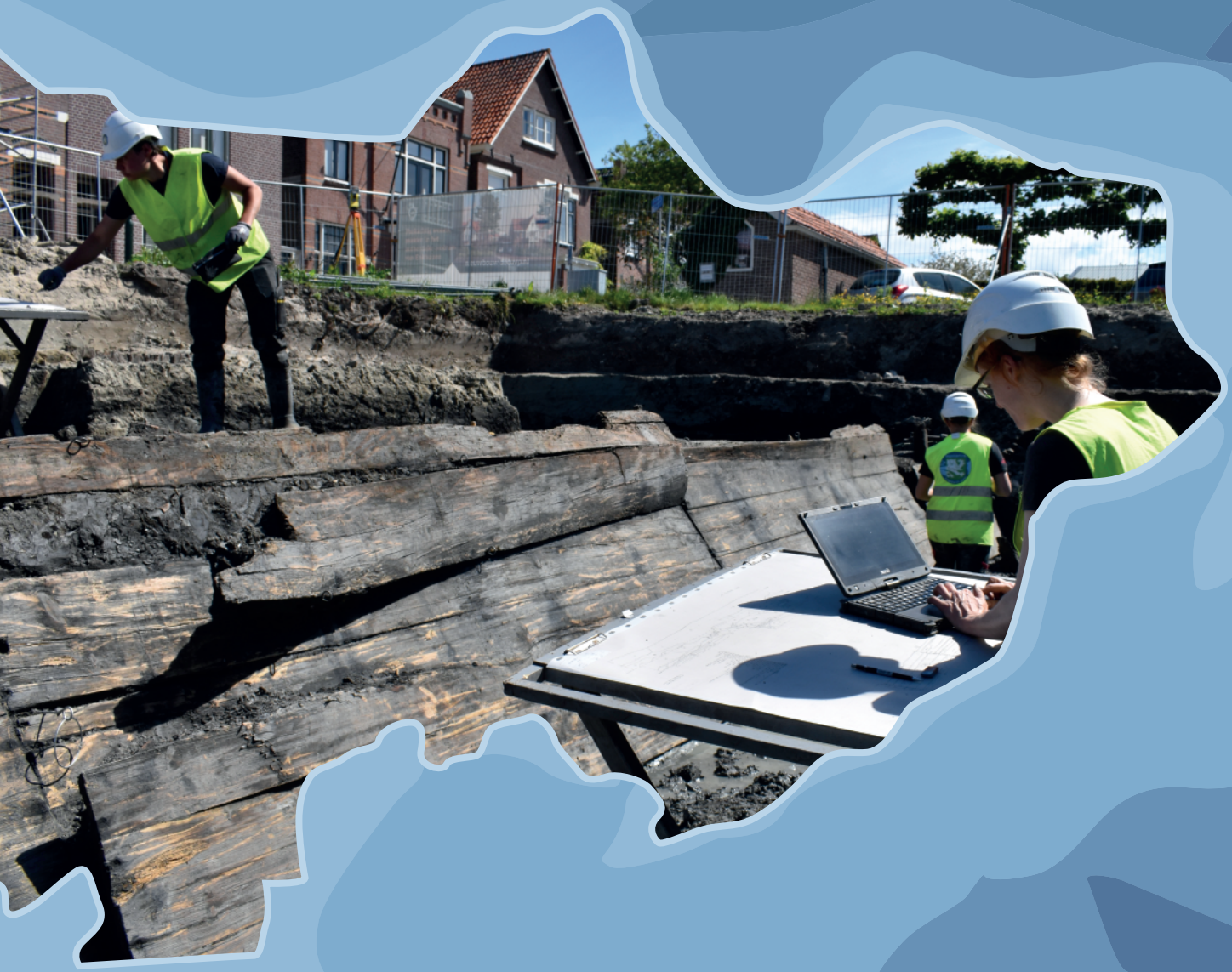

Afbeelding voorblad: Impressiefoto van de opgraving aan De Cuyp te Enkhuizen.

Archeologie West-Friesland

Jaarverslag 2020

Gemeente Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

Tekst en redactie: Michiel Bartels

Met bijdragen van: Cees Aay
Dieuwertje Duijn
Anne de Groot
Petra Leek
Joost Lubbers
Frank Postma
Fleur Schinning
Carla Soonius
Harmen de Weerd

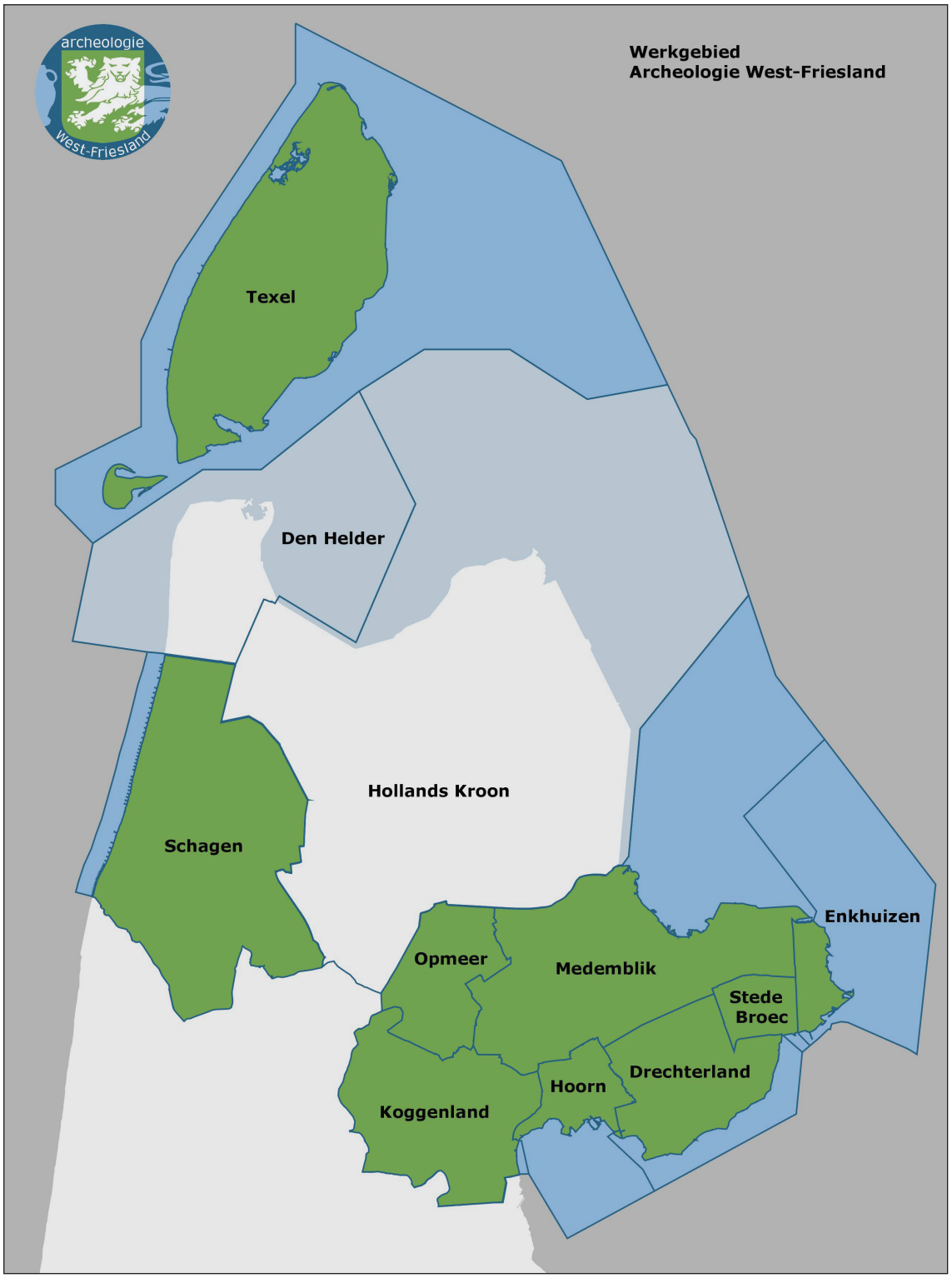

© Archeologie West-Friesland 2021

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, film, fotokopie, digitaal of geautomatiseerd systeem zonder voorafgaande toestemming van de copyrighthouders en de auteur.

De uitgever heeft de inhoud met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Ondanks deze zorgvuldigheid kunnen gegevens zijn veranderd of onjuist zijn weergegeven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6

2. Taak/missie 7

3. Organisatie en personeel 7

4. Certificering 9

5. Publieksbereik 10
    5.1 Kinderboek Glop 10
    5.2 Mak Blokweer 12
    5.3 Bokrijk 12
    5.4 Pers 12
    5.5 Publicatie Westfrisiaweg 12

6. Schenkingen 12

7. Educatie 13

8. De website 13

9. Bouwen, saneren, slopen en behouden 14
    9.1 Archeologie vriendelijk bouwen 14
    9.2 Monitoring van werken en stilleggingen 15
    9.3 Stolpboerderijen 16

10. Metaaldetectie en magneetvissen 18
    10.1 Metaalproject Texel 2020 18
    10.2 Metaaldetectie overig 19
    10.3 Magneetvissen 20

11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling 20

12. Overzicht van adviezen en overzicht van de gewerkte uren 20

13. Depot De Oude Veiling 35 Zwaag 21

14. Waterbodem 21

15. Maritieme Archeologie en op zoek naar de Slag op de Zuiderzee 1573 21

16. Beleidsmatige ontwikkelingen in de Westfriese Gemeenten 23
    16.1 Drechterland 23
    16.2 Enkhuizen 23
    16.3 Hollands Kroon 23
    16.4 Hoorn 25
    16.5 Koggenland 25
    16.6 Medemblik 26
    16.7 Opmeer 26
    16.8 Schagen 26
    16.9 Stede Broec 27
    16.10 Texel 27

17. Erfgoedinspectie, wettelijke taken 28

18. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen 29

19. Samenwerkingsverbanden 29

20. Regionale energie transitie (RES) en Deltaplan ruimtelijke Klimaatadaptatie 31

21. Jaarplan 2021 31

Bijlage 1: Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland 33
Bijlage 2: Actorregister 38
Bijlage 3: Overzicht projectadviezen 2020 39
Bijlage 4: Rapporten & notities 41

1. Inleiding

Het jaar 2020 beloofde in aanvang een ordelijk en inhoudelijk jaar te worden. Door de grote ambitie van alle gemeentes in ons samenwerkingsverband wat betreft de woningbouwopgave, infrastructuur en waterveiligheid, werden alle zeilen bijgezet om de doelen te halen.
In maart 2020 kwam ook Archeologie West-Friesland in een andere wereld terecht. Door de Corona-epidemie kon niet meer op het Hoornse gemeentehuis worden gewerkt en moesten wij overschakelen naar thuiswerken en werken op afstand. Een kernbezetting bleef over in het gemeentehuis. De aanpassing duurde een paar weken maar al snel hervond en herpakte het team zich waardoor de advisering aan gemeentes en uitwerking van projecten weer op peil kwam. Ondanks alle beperkingen bleek het mogelijk om een veldteam operationeel te houden om ook buiten de onderzoeken uit te voeren.
Tevens is een lang gewenste uitbreiding van de werkruimte gerealiseerd waardoor meer orde en rust op de werkvloer kwam.
Tenslotte is aan het eind van het jaar organisatorisch en bedrijfsmatig een stip aan de horizon geplaatst waardoor AWF zich kon richten op de toekomst en positionering van de archeologie en onze organisatie in West-Friesland.

drs. Michiel H. Bartels, gemeentelijk archeoloog van Hoorn
drs. Carla M. Soonius, regio-archeoloog West-Friesland
P.C. Meijers, bureauhoofd Erfgoed-VVH, Hoorn

2. Taak/missie

De taak en missie van de Lichte Gemeenschappelijke Regeling is wat betreft de advisering en ondersteuning aan gemeenten in vergelijking met 2020 onveranderd gebleven.
De uitvoering van archeologische onderzoeken, met uitzondering van de veldtoets, valt buiten de lichte GR. Over de meest boeiende onderzoeken wordt in de jaarlijkse Archeologische Kroniek Noord Holland verslag gedaan.
https://collectie.huisvanhilde.nl/kroniek.aspx

3. Organisatie en Personeel

Het ambtelijk kernteam van functionarissen bestond in 2020 uit de senior-archeologen drs. Michiel Bartels, drs. Sander Gerritsen, drs. Carla Soonius, dr. Christiaan Schrickx, archeoloog en senior veldtechnicus drs. Marlijn Kossen en archeologisch assistent Etienne van Paridon. Marlijn Kossen heeft na 10 jaar trouwe dienst AWF verlaten voor een nieuwe carrière in het hoofdstedelijk onderwijs.
Senior archeoloog drs. Bart ter Steege en de archeologen Jasper Leek MA. en drs. Dieuwertje Duijn hebben hun werk voortgezet en zijn op 1-1-2021 bij de Gemeente Hoorn in vaste dienst getreden. Petra Leek heeft als office manager haar werk voortgezet en is eveneens op 1-1-2021 in vaste dienst gekomen.
Drs. Fleur Schinning MA en archeoloog Anne de Groot BA hebben de taak van archeologisch adviseur voortgezet.
Aad Weel, gedetacheerd vanuit Werksaam, is het gehele jaar als medewerker buitendienst voor de monitoringen en het metaaldetectiewerk werkzaam geweest. Joost Lubbers is vanaf 20 april 2020 eveneens vanuit Werksaam bij AWF gedetacheerd geweest voor all round werkzaamheden met de nadruk op de metaalconservering. Drs. Harmen de Weerd heeft de digitale infrastructuur onderhouden, de geo-informatie en het vernieuwen van de beleidskaarten verder opgepakt en is medeverantwoordelijk voor de archeologische toetsingen en quickscans op Texel. Annabelle de Gast BA is tot medio oktober 2020 voor diverse veldonderzoeken ingezet, waarna zij met zwangerschapsverlof is gegaan. Junior archeoloog/materiaalspecialist Wytze Stellingwerf MA heeft in 2020 zijn werk voortgezet.

Het vaste team van vrijwilligers is aan het werk gebleven: Ans Vissie en Els Winters voor leer- en textielvondsten, Lies de Sitter geassisteerd door Carolien van den Berghe voor de botanie, Cees Aay en Theo van Meurs voor de maritieme archeologie, Bert Balk, Dolf van Doorm, Leo van den Thillart en Peter van Oudheusden voor de materiaalrestauratie en veldassistentie. Frank Pennekamp verrichte zijn gebruikelijke werk met metaaldetectie en allround ondersteuning. Maarten Borst verrichtte op diverse gebieden ondersteuning. Frank Postma heeft zich het gehele jaar bezig gehouden met de numismatiek. Hans van Poelje bleef all round vrijwilliger en heeft zich toegelegd op de digitale fotografie.
Op Texel zijn vrijwilligers Guus Lange, Annet van Boven (Duikclub Texel), Paul Dekker (metaaldetectie) en Wouter Kuip MA actief geweest voor AWF.

Door de uitbraak van de corona crisis medio maart 2020 is de inzet van de vrijwilligers in de gemeentelijke gebouwen en op Texel stopgezet en heeft veel werk thuis of anderszins plaatsgevonden. Bij de tweede golf van de corona epidemie is ook het maritiem onderzoek gestaakt.

Omdat op strategisch niveau niet de gewenste helderheid bestond over wat de toekomst van Archeologie West-Friesland moest gaan worden en hoe de bijbehorende personele bezetting en organisatievorm zou worden ingebed, is hiervoor externe hulp ingeroepen. Cees Roem van het gelijknamige Organisatieadviesbureau heeft in de maanden oktober-november de opdracht gekregen om een heldere visie op de doorontwikkeling van AWF te presenteren. Met interesse en tomeloze inzet heeft hij de organisatie doorgelicht, geanalyseerd en met alle werknemers gesproken. Tevens heeft hij met het de teamleiders van VVH, het Strategisch Team en de Directie gesproken. Na integratie van alle gegevens zijn door hem een aantal toekomstscenario's geschetst. Hiervan bleken een aantal haalbaar en realistisch. Na een grondige sessie over sterkte, zwakte en toekomstbestendigheid van de organisatie heeft de directie van de gemeente Hoorn besloten door te gaan met het ondersteunen en faciliteren van de Gemeenschappelijke Regeling. Hierdoor zijn op de bestaande sleutelposities functionarissen bestendigd zodat het functioneren op de hoofdtaken kan worden gecontinueerd.
Voor 2021 ligt bij Bureau Erfgoed de taak om deze doorontwikkeling te vervolmaken.

Vrijwilligster Ans Vissie schildert de muren van de nieuwe werkruimte.

Vrijwilliger Hans van Poelje verft de muren van de opnamestudio zwart.

Vrijwilligster Els Winters schildert de pilaren van de nieuwe werkruimte.

Na jaren van chronisch ruimtetekort kon de lang gewenste uitbreiding in het souterrain van Gebouw A plaatsvinden. Hierdoor werd het eindelijk mogelijk om voldoende uitlegruimte voor het vondstmateriaal te creëren en een bruikbare fotostudio te maken. Tevens is een tijdelijk opslag gebouwd en de handbibliotheek voor de materiële cultuur verplaats. Hierdoor zijn

de taken van fysiek materiaalonderzoek en kantoorruimte voor de bureautaken gescheiden hetgeen rust en ruimte heeft gebracht.

De Hoornse gemeenteraad heeft besloten niet tot nieuwbouw in het Stationsgebied over te gaan. Dat betekent dat het huidige gemeentehuis zal worden aangepast voor toekomstig

Álvaro Jacobo geeft een lezing op het Nieuwjaardiner over de tempels van Tikal.

gebruik. Hier onder valt vooralsnog ook Archeologie West-Friesland. Ten behoeve van deze aanstaande operatie is een notitie vervaardigd waarin alle huidige functies van de gebruikte ruimtes staan beschreven en wat AWF in de toekomst nodig denkt te hebben. Tot deze ruimtes behoort ook het geklimatiseerde depot voor bodemvondsten in de kelder van Gebouw A.

Op 22 januari werd in het Foreestenhuis aan het Grote Oost te Hoorn het nieuwjaarsdiner gehouden. De Guatemalteekse collega Álvaro Jacobo, afkomstig van het Instituto de Antropología e Historía de Guatemala, hield een lezing over het terugvinden van en het onderzoek naar Maya tempels van Tikal in de jungle. De jaarlijkse excursie is wegens de restricties betreffende de pandemie komen te vervallen.

4. Certificering

In oktober 2019 werden binnen de archeologische wetgeving wijzigingen aangebracht in de BRL 4000. De implementatie van deze wijzigingen zijn doorgevoerd in het kwaliteitssysteem van AWF.
Sinds de invoering van de BRL4000 in 2017 is SGS Intron onze certificerende instelling. De samenwerking verliep veelal niet op de wijze die wij verwacht hadden. Na een verkenning over de ervaringen bij andere archeologische bedrijven en gemeenten is besloten om op zoek te gaan naar een andere certificerende organisatie. We hebben samen met de Afdeling Inkoop van de Gemeente Hoorn een offerte uitvraag gedaan bij diverse organisaties. Na beoordeling van de offertes en gesprekken met de aanbieders is Kiwa Nederland B.V. gekozen tot onze

nieuwe certificerende instelling voor de periode 2021-2025. Wij hebben veel vertrouwen in deze organisatie. Wij hopen dat hierdoor de jaarlijkse audit en andere processen naar tevredenheid zullen worden doorlopen.

De bij AWF werkende actoren binnen de archeologie zijn terug te vinden in het actorregister. https://www.actorregistratie.nl/
De actorstatus van de functionarissen moet in het voorjaar van 2021 opnieuw worden beoordeeld.

5. Publieksbereik

Archeologie West-Friesland streeft ernaar om zoveel mogelijk resultaten van het archeologisch onderzoek in West-Friesland te delen en archeologie onder de aandacht te brengen onder het Westfriese publiek. In 2020 waren de mogelijkheden hiervoor uiterst beperkt vanwege de maatregelen. Een mooie kans had gelegen bij de opgraving van het kerkhof op het Kerkplein in Hoorn. Vanwege de 1,5 m regel kon hier geen publieksvoorlichting plaatsvinden. Wel zijn

De opgraving op het Kerkplein te Hoorn. De muur van de 16de-eeuwse kerk komt na eeuwen weer aan het licht.

Wethouder Bashara laat de poot van een 15de-eeuwse leeuwenkandelaar zien.

een aantal bezoeken door lokale politici en geïnteresseerden afgelegd.
De publieksfolders, open dagen tijdens opgravingen, de Nationale Archeologiedagen zijn komen te vervallen.

5.1 Kinderboek Glop

Ook de jaarlijkse Open Monumentendag dreigde door de Corona-restricties in het water te vallen. Voor Hoorn is op bescheiden maar kwalitatief goede wijze toch een moment geweest waarin een bepaald monument de volle aandacht kreeg; het archeologisch monument Glop, de

’tunnel’ onder de Boterhal in de binnenstad.
Archeologe en tekenaar Josje van Leeuwen heeft samen met tekstschrijver Daan Remmerts de Vries het kinderboek GLOP gemaakt. Het werd uitgegeven door de Hoornse

De dochters van oud-wethouder Judith de Jong lezen als eerste het kinderboek over het Glop. Links op de achtergrond de auteur Josje van Leeuwen.

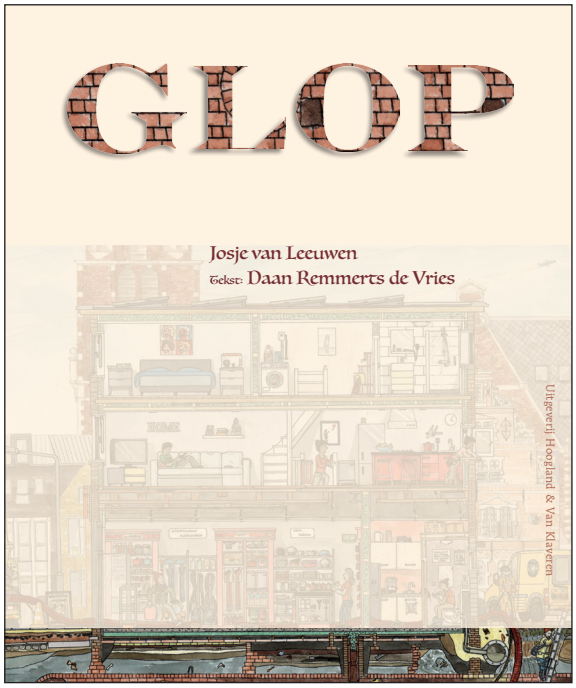

kinderboekenuitgeverij Hoogland & Van Klaveren.
Op 12 september werd in het bijzijn van de oud wethouder archeologie Mw. Judith de Jong en de huidige wethouder dhr. Samir Bashara het boek gepresenteerd. Dit vond plaats in de Boterhal, het voormalige Sint Jans Gasthuis. Onder dit fraaie historische gebouw loopt de bewuste historische overkluizing waar de archeologische vondsten zijn gedaan. Het kinderboek is geproduceerd door de Stichting Archeologie West-Friesland en gesponsord door Bureau Erfgoed van de Gemeente Hoorn. De gemeente hoopt hiermee een nieuwe specifieke doelgroep van 4-10 jarigen te bedienen. Deze kunnen in het boek met fraaie platen de geschiedenis van Hoorn ontdekken, of hieruit worden voorgelezen dan wel zelf kijken, lezen en ontdekken.

Tevens is voor de gelegenheid de wisselvitrine van het Westfries Museum aan de Roode Steen in Hoorn ingericht met materialen uit het onderzoek van het Glop. wisselvitrine WFM.

5.2 Mak Blokweer

In het natuurcentrum MAK Blokweer in Blokker is meegewerkt aan de expositie 'Westfriezen, land en water'. Diverse objecten uit Westfriese prehistorie en middeleeuwen werden hier tentoongesteld.

5.3 Bokrijk

In het Vlaams Openluchtmuseum te Bokrijk zijn diverse leren 16de-eeuwse schoenen uit Hoorn te zien geweest in het kader van de tentoonstelling 'De wereld van Breughel, spiegel naar vandaag'.

5.4 Pers

Naar aanleiding van diverse onderzoeken zijn een grote hoeveelheid interviews voor radio, podcasts, televisie etc. gegeven. Daarnaast is met grote regelmaat via de lokale en regionale pers gecommuniceerd. De meeste van deze items zijn terug te vinden op de website van AWF (zie: De Website).

5.5 Publicatie Westfrisiaweg

Op 22 september is het eindrapport van het archeologie onderzoek van de Westfrisiaweg overhandigd aan de provinciaal archeoloog Rob van Eerden en Directievoerder Archeologie Carla Soonius. Het boek is samengesteld door ADC en Archol, de uitvoerders van het onderzoek.

In het Huis van Hilde werd door Wouter Roessingh (ADC) (midden) de publicatie 'Archeologie langs de Westfrisiaweg' overhandigd aan Rob van Eerden en Carla Soonius.

6. Schenkingen

Dhr. Martin Sluis en mw. Margriet Sluis uit Blokker hebben destijds gedoken op het wrak van de Hoornse Hop 2, de tjalk van de schipper Karsten Hoijtes, gezonken in 1752. Een deel van de collectie bestaande uit bakstenen, plavuizen en majolica borden was nog in hun bezit. Deze zijn op 7 december 2020 geschonken aan de Gemeente Hoorn. Vervolgens zijn ze opgenomen in de gemeentelijke collectie en opgeborgen in het Hoorn Depot voor Bodemvondsten. De resterende drie borden blijven vooralsnog in hun particuliere collectie.

Dhr. Pe Schweinsbergen heeft de archeologisch vondsten die tijdens zijn verbouwing aan het Oosteinde 79-80 in Berkhout zijn gedaan, aan de gemeente geschonken. Het betreft vooral 17de-eeuwe scherven keramiek en glas.

7. Educatie

Met het credo "de jeugd is de toekomst van morgen" is educatie op basisscholen een onderdeel van ons plan voor publieksbereik. Momenteel geeft AWF af en toe op aanvraag een les over archeologie op basisscholen. Vaak is op de basisschool een actueel thema waar de les archeologie bij aansluit. Met de lessen proberen wij kinderen historisch besef en bewustwording van het verleden bij te brengen. Hierdoor leren kinderen wat zich allemaal onder hun voeten kan bevinden.

Kinderboekenweek
Dit jaar was het thema voor de Kinderboekenweek "ontdek de werelden van vroeger". Dit thema sluit natuurlijk perfect aan bij archeologie. We hebben daarom bij vijf bibliotheken in de regio een activiteit georganiseerd. De activiteiten waren verdeeld in twee onderdelen. Enerzijds ging het over de Bronstijd, waarbij werd aangesloten op een van de thematitels (Brons van Linda Dielemans). Tijdens deze activiteit leerden kinderen een aardewerken bronstijdpotje te maken.
Anderzijds ging het over scheepswrakken en werd door middel van opdrachten geleerd welke spullen er zoal zijn gevonden in de scheepswrakken op de Rede van Texel.

8. De website

De website www.archeologiewestfriesland.nl is het gehele jaar succesvol in de lucht geweest. In 2020 is onze website bijna 40.000 keer bezocht. Webredacteur Fleur Schinning heeft regelmatig nieuws op de site gepost. Daarnaast is de content gevuld met alle recente rapporten, notities, artikelen, opgravingen en agendapunten zoals lezingen en open dagen.

Af en toe wordt er een nieuwsbrief rondgestuurd met leuke wetenswaardigheden, nieuwsberichten en updates van de website (zoals de meest recente rapporten). Op de nieuwsbrief kan via de website geabonneerd worden. In 2020 zijn er twee nieuwsbrieven verstuurd, naar inmiddels 584 abonnees.

Social media
AWF is naast de website actief op Facebook. Op deze pagina worden nieuwsberichten, filmpjes en foto's van opgravingen, wetenswaardigheden en evenementen gedeeld. De pagina heeft in 2020 inmiddels meer dan 300 volgers gekregen.

Vanaf begin 2020 is Archeologie West-Friesland ook te vinden op Instagram en LinkedIn. Door middel van deze social media kunnen we een grotere doelgroep bereiken. Op het Instagramaccount wordt twee keer per week een bericht geplaatst. Enerzijds is dat vaak een foto van een lopend of ouder onderzoek. Anderzijds komt er elke vrijdag een bijzondere vondst voorbij, met de hashtag #VondstenVrijdag. In 2020 zijn meer dan 350 geïnteresseerden het account gaan volgen.

9. Bouwen, saneren, slopen en behouden

9.1 Archeologie vriendelijk bouwen

De woning aan het Zuiderkerksplein in Enkhuizen is op een archeologie-vriendelijke wijze ontworpen door architect Ton Valks.

Na jaren van braakliggen heeft de ontwikkelaar van Enkhuizen Zuiderkerksplein 1 een archeologievriendelijk houten bouwwerk op een plaat van schuimbeton neergezet. Het ontwerp was van architect Tom Valks. Het is een goed voorbeeld hoe op een milieu verontreinigd terrein met een zeer hoge dichtheid archeologische resten met minimale schade aan het bodemarchief zonder te saneren toch kan worden gebouwd.

De bovenste archeologische resten uit de 17de eeuw blijven in de bodem zitten.

De palenboor.

De locatie West 43 / Proostensteeg in Hoorn ligt bovenop de Westfriese Omringdijk op steenworp afstand van de Roode Steen. De dikte van het dijklichaam bedraagt hier 6 tot 7 m, hetgeen een stabiele ondergrond voor bouwwerken geeft. Het is een van de oudste locaties van de stad. Ter plaatse was een oude loods voor marktkramen gebouwd uit allerhande materiaal. De vloer bestond uit een laag beton met daar onder klinkers. De ontwikkelaar beoogde

De palenboor boort de elf palen in de historische dijk.

De isolatie van de voorgevel aan West 43 is op de houtskeletbouw aangebracht.

een reguliere bouw met betonpalen en een betonbalkenfundering. Gezien de locatie en de diepte van de te verwachten archeologische resten tot -2 m Mv, zou een archeologisch onderzoek weliswaar zinvol maar ook complex en duur worden. Tevens waren de buurpanden van hoge ouderdom en was de stabiliteit niet gegarandeerd.
Door open overleg tussen constructeur, welstand, archeologie en bouwtoezicht verviel de zware fundering en werd het bouwplan aangepast. De zware palen maakten plaats voor elf boorpalen met een diameter van 12 cm. De steenbouw werd houtskeletbouw, gedragen door deze lichte fundering. De schade aan het archeologisch bodemarchief werd hierdoor zeer klein, waardoor alleen de bovenlaag beperkt onderzocht behoefde te worden. De bodemsanering bleef tot een minimum beperkt. Het toonde aan dat met overleg, goede wil en creativiteit archeologie -vriendelijk bouwen ook in de Hoornse binnenstad mogelijk is.

9.2 Monitoring van werken en stilleggingen

In 2020 is een enkel werk stilgelegd. Het betrof de verbouwing van de grote boerderij aan Grosthuizen 54 gemeente Koggenland. Nadat alle afspraken met betrekking tot herstel van de funderingen waren herijkt, kon het bouwproces verder.
Binnen een deel van de adviezen wordt monitoring van het sloop- en graafwerk ingezet als archeologisch middel om te controleren of de bevindingen zoals afgeleid uit de archeologische beleidskaart correct zijn. Deze monitoringen vallen onder de dienstverlening van AWF. De ontwikkelaar wordt dan verzocht om voorafgaand aan de sloop of verbouwing dit te melden. In de meeste gevallen gebeurt dit ook. Echter in 2020 werden vooral in de gemeenten Koggenland en Opmeer bij projecten dit niet gemeld. Daarop is richting enkele ontwikkelaars actie

Tuinstraat 36 te Medemblik, voor de sloop.

Tuinstraat 36 te Medemblik tijdens de sloop.

ondernomen. Onderbezetting bij het bouwtoezicht, een complexe regelgeving en het niet of niet goed lezen van de bepalingen in de vergunning is hier debet aan. Voor de binnensteden als Hoorn, Enkhuizen maar ook Medemblik is het toezicht op de verbouw en sloop van historische gebouwen vaak lastig. Werken worden onaangekondigd anders uitgevoerd of in het werk wordt de aanpak gewijzigd. Ondanks dat op veel gebouwen geen status als monument rust, is het in het kader van de bouwhistorie en de archeologie toch wenselijk dat waarnemingen worden gedaan. Ook hier treedt het fenomeen van (te) laat informeren en vast starten met sloopwerkzaamheden op. Een goed voorbeeld hiervan is het historische bouwwerk aan de binnenstad van Medemblik aan de Tuinstaat 36. In dit bescheiden maar historische pandje was men al begonnen met de sloop en konden uiteindelijk geen waarnemingen meer worden gedaan.
Vanwege de Corona-epidemie zijn in 2020 meer projecten door particulieren ter hand genomen dan in voorgaande jaren. Particulieren konden niet naar het werk, bleven thuis en maakten van de nood een deugd. Dit vereiste meer inspanning van onze buitentoezichthouder Aad Weel.

9.3 Stolpboerderijen

De Stolpenwaarderingskaart

In 2020 ging in opdracht van de Provincie Noord-Holland het project ‘Noord-Hollandse waarderingskaart voor stolpboerderijen’ van start. Dit project wordt uitgevoerd door Mooi Noord Holland te Alkmaar en zal in 2021 worden afgerond. Binnen het project worden alle stolpboerderijen in de provincie geïnventariseerd en gewaardeerd, waarna opties voor nieuw beleid worden geformuleerd. De inventarisatie en waardering vindt plaats in het veld. Eind 2020 is de inventarisatie tijdelijk stil komen te liggen door de lockdown, in 2021 wordt dit hervat.
Aan het project is een klankbordgroep verbonden met specialisten vanuit verschillende disciplines en achtergronden. Zij geven hun mening en doen aanvullingen op het gebied van onder meer de waarderingscriteria en de beleidsadviezen. Vanuit Archeologie West-Friesland maakt Dieuwertje Duijn deel uit van de klankbordgroep. Zij heeft bovendien een stolpencollege gegeven aan de personen die de inventarisatie/waardering uitvoeren.
Stolpenwaarderingskaart - MOOI Noord-Holland (mooinoord-holland.nl)

De stormschade van de stolpboerderij aan De Weere 52.

Demontage van de stolpboerderij.

Jaarringmonsters worden gezaagd uit de balken van het vierkant van de stolpboerderij.

Stolpen en schapenboeten gesloopt in 2020:

Medemblik:
Zwaagdijk-Oost, Zwaagdijk 312: afgebroken na stormschade, stond leeg

Opmeer:
De Weere, Driestedenweg 52: afgebroken na stormschade, stond leeg

De ingestorte schapenboet aan de Laagwaalderweg in Oudeschild.

Texel:

Stolpen
Den Burg, Hemmerkooi 7: afgebroken, stond al lang leeg
Den Burg, Akenbuurt 12: afgebroken, stond al lang leeg
Den Hoorn, Herenstraat 6, stolpschuur (achter), afgebroken
Oosterend, Nesweg 41, rijksmonument ingestort in de februaristorm na verwaarlozing, afgevoerd van de rijkslijst
Den Burg, Zuid Haffel 28, gesloopt en vervangen door nieuwe stolp.
Schapenboeten:
Den Burg, Akenbuurt 21c, gesloopt
Oudeschild, Laagwaalderweg 8, rijksmonument afgevoerd
Den Burg, Veenselangweg 6, rijksmonument omgewaaid na verwaarlozing, afgevoerd van de rijkslijst

In Schagen zijn in 2020 geen stolpboerderijen verloren gegaan. Voor Hollands Kroon zijn nog geen gegevens beschikbaar.

10. Metaaldetectie en magneetvissen

10.1. Metaalproject Texel 2020

Het doel van het metaalproject is om de metaalcollecties van de bekende Texelse detectoramateurs in kaart te brengen.

Een deel van de collectie Daalder heeft het museum Kaap Skil in bruikleen. In 2020 is een begin gemaakt met het fotograferen van deze collectie en het registreren in PAN. Helaas werd dit project al snel onderbroken door de corona pandemie. Om toch verder te kunnen met het metaalproject is er voor gekozen om vier laden met metaal van de collectie Waverijn mee naar Hoorn te nemen om het daar te determineren en te registreren in PAN.
Het schapeneiland Texel levert veel wol. Dit verklaart het grote aantal spinloodjes uit de collectie Waverijn. De vele kaasloden zijn gebruikt voor het stempelen van de Texelse schapenkaas. Eén van deze stempels is waarschijnlijk een particulier huismerk. De gevonden mesheften, apostellepels, kledinghaakje en riemhangers vormden natuurlijk een deel van het privé bezit van de Texelaars. De havenloden waaronder drie van Broekerhaven, een aantal tonnenloden van Enkhuizen en een bakenlood van de Zuiderzee zijn ongetwijfeld afkomstig van de schippers en hun bemanning. Een paar militaire emblemen verraden militaire aanwezigheid op het eiland. De vele textielloden, een enkeling zelfs middeleeuws, duiden op handelswaar uit Leiden, Amsterdam en Haarlem maar ook uit o.a. Tiverton en Salzwedel.

10.2. Metaaldetectie overig

Archeologie West-Friesland werkt samen met veel detectoramateurs om zicht te houden op belangrijke vondsten. Georganiseerde detectoramateurs melden conform de landelijke richtlijn hun vondsten bij AWF. Het zicht op hoeveel detectoramateurs dit niet doen ontbreekt. Wel is vanwege de corona-epidemie bij wijze van vrijetijdsbesteding te zien dat het aantal nieuwe detectoramateurs is toegenomen.

Opvallend was dat de door een aangesloten detectoramateur gedane belangrijke vondst van een gouden geuzenpenning in de handel raakte. Om de geldelijke waarde van de geuzenpenning te verhogen heeft de vinder de munt door een restauratieatelier laten uitrollen en platslaan. Daarmee is het als archeologisch object onherstelbaar beschadigd. Opgerolde munten en penningen komen op vele plaatsen voor en hebben net zoals bijvoorbeeld opzettelijk kromgetrokken zwaarden een bijzondere archeologische lading. Op verzoek van de Hoornse erfgoeddriehoek is gepoogd de vinder de bijzondere penning aan het Westfries Museum te doen verkopen. Dit is niet gelukt. Vervolgens is de platte penning aangeboden

Bij het televisieprogramma Bij Beau werd de geuzenpenning van de Bobeldijk gepresenteerd.

aan het veilinghuis Heritage Auctions Europe in IJsselstein. Daar is het als kavel 2467 met een inzet van € 20.000,- ter veiling aangeboden. Het is op 17 november 2020 geveild voor € 40.000,-. Het trok zelfs de aandacht van het actualiteitenprogramma van Beau van Erven Dorens waar directeur van het veilinghuis Jacco Scheper de vondst toelichtte. De koper is een gerenommeerd Nederlands instituut met een vooraanstaande collectie op dit gebied. Alhoewel het te betreuren viel dat de penning niet in het Westfries Museum terecht kwam, mag toch worden vastgesteld dat dit stuk belangrijk erfgoed in elk geval binnen de landsgrenzen en zelfs provinciegrens is gebleven.

10.3 Magneetvissen

Het magneetvissen heeft overal in Nederland een hoge vlucht genomen. Ook in West-Friesland is de hoeveelheid vissers toegenomen. Vooral in de oude havens van Hoorn, Enkhuizen en Medemblik wordt veel gevist. Tevens is waargenomen dat in sloten, kanalen en waterpartijen van nieuwbouwwijken met behulp van een magneet wordt gedregd. Voorafgaand aan de corona-epidemie was al een opleving te zien maar het verblijf in en om het huis met gezinsactiviteiten heeft ook het magneetvissen nog populairder gemaakt. De constatering die zijn gedaan betrof vooral ouders met jeugdige kinderen en scholieren. De vondsten vielen tegen. Het betrof vooral dump materiaal uit de 19de en 20ste eeuw in de vorm van bijvoorbeeld brommeronderdelen, stukken wasmachine en scheepsmetaal. Belangwekkende vondsten zijn niet gezien of gemeld. Explosieven of wapens zijn voor zover bekend niet naar boven gekomen. Op het magneetvissen is niet gehandhaafd.

11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling

Het geplande reguliere fysiek overleg van april 2020 is vanwege de corona-epidemie niet doorgegaan. Ook de bijeenkomst van september-oktober heeft niet plaatsgevonden. Door Michiel Bartels en Carla Soonius is met alle contactambtenaren van de verschillende gemeentes 1 op1 contact gehouden. Soms was dit intensief zoals bijvoorbeeld in de gemeentes Koggenland en Schagen. Veelal functioneerde dit op normaal niveau. Niettemin werd door de langere communicatielijnen soms de efficiency beperkt.
In de regeling zijn geen wijzigingen gekomen.
De gemeente Hollands Kroon heeft op bestuurlijk niveau tijdens het ambtelijk/bestuurlijk overleg van 29 januari 2020 aangegeven in de toekomst aan te willen sluiten bij de Gemeenschappelijke Regeling Archeologie West-Friesland.

12. Overzicht van adviezen en overzicht van de gewerkte uren[1]

De adviezen komen voort uit de binnengekomen informatie via omgevingsvergunningen, sloopmeldingen, waarnemingen in het veld, verzoeken van adviesbureaus in de ruimtelijke ordening, makelaars, projectontwikkelaars enzovoorts. In 2020 werden binnen de GR 269 adviezen gegeven en quickscans vervaardigd. Adviesdossiers die terugliepen tot 2017 en in een enkel geval zelfs 2011 werden voortgezet.

1 Zie ook bijlage 3.

13. Depot De Oude Veiling 35 Zwaag

Het ‘vuile’ depot van Archeologie West-Friesland heeft dit jaar naar behoren gefunctioneerd. Een betere elektrolyse-installatie is gebouwd. Tevens zijn droogkasten getimmerd om de gewassen vondsten stabieler te kunnen drogen. Vanwege de Coronacrisis zijn de vrijwilligers die op vaste tijdstippen hier ondersteunden vanaf maart hier niet meer geweest. Zij worden gemist. Daardoor ontstonden aanvankelijk achterstanden, maar deze zijn gedurende het jaar weggewerkt.

14. Waterbodem

Voor de Texelse Waddenzee is het duikwerk van de Duikclub Texel begeleid. De scans van de contouren van objecten op de waterbodem zijn gearchiveerd. Vanwege de corona-epidemie was het niet toegestaan om met meer dan twee personen op een schip uit te varen. Dit maakte het varen met het schip de ‘RP’ onmogelijk omdat een team altijd uit minimaal drie of vier personen moet bestaan. Binnen de Duikclub Texel hebben ontwikkelingen plaatsgevonden die er op neerkomen dat een deel van de leden zich aan de toekomstige orde van het archeologisch duiken gaan conformeren. Een ander deel heeft aangegeven dit niet te willen en wensen op de oude voet verder te gaan zonder verslaglegging of helder doel en duikplan. De eerste groep heeft ter ondersteuning een nieuwe stichting opgericht genaamd Stichting Maritiem Erfgoed Texel. Deze organisatie zal als steunstichting voor de Duikclub Texel gaan optreden. De afgescheiden duikers hebben dit jaar ongeveer zeven duiken gemaakt, de resultaten hiervan zijn niet bekend. Het jaarverslag 2020 van DCT valt te lezen op de website van de Duikclub.
De North Sea Divers (Breezand) die met kleine groepen of individueel werken zijn wel uitgevaren en hebben vooral het gebied westelijk van de Razende Bol onderzocht. Hier is onderzoek gedaan naar de HMS Apollo een oorlogsschip van de Royal Navy.
De voorgenomen duikwerkzaamheden van de RCE zijn voor 2020 opgeschort. De nadruk heeft gelegen op inventariserend onderzoek.

15. Maritieme Archeologie en op zoek naar de Slag op de Zuiderzee 1573

De bemanning van het onderzoeksschip de Hessel Snoek, Cees Aay en Theo van Meurs, hebben in 2020 extra lijnen gevaren met de sonarscan om duidelijkheid te krijgen over de objecten op de bodem van het Hoornse Hop. Hierbij zijn vooral nabij de kustlijn metingen gedaan. De zomer van 2020 was warm maar waterplanten zoals fonteinkruid waren grotendeels afwezig. Dit werd veroorzaakt door de vaarbewegingen van de beunbakken die voor het Hoornse stadsstrand 3 miljoen m3 zand aanvoerden. Hierdoor werd het water troebel en groeiden de planten niet of langzamer. Tijdens de tweede lockdown moesten ook hier de activiteiten worden gestaakt.
In samenwerking met de RCE werd in november door Periplus/DEEP het nog te onderzoeken deel van het Hoornse Hop met de meest moderne apparatuur onderzocht. De RCE droeg de kosten voor dit onderzoek. Hierbij werd ongeveer 70km2 bevaren. Aangevuld met de vaarlijnen van de Hessel Snoek werd 84km2 onderzocht. Ook in de aangrenzende gemeentes Drechterland, Lelystad, Almere, Edam-Volendam en Koggenland werd gevaren. In totaal zijn 34 wrakken gevonden. Het definitieve rapport verschijnt in 2021. Dit rapport zal de basis vormen van de nieuw Hoornse waardekaart voor de waterbodem.
Het project is in Hoorn afgesloten op 16 februari 2021. Op deze datum is na bijna zeven jaar

dienst het onderzoekschip overgedragen aan de Havendienst van de gemeente Hoorn. Het non-destructieve maritieme onderzoek is hiermee beëindigd.
Het voornemen is om in 2021 de kanshebbende scheepswrakken te gaan beduiken. Hierbij neemt de RCE een leidende rol.

Het duikend onderzoek zal worden uitgevoerd door bevoegde instellingen en verenigingen. AWF of de Gemeente Hoorn zal zelf niet gaan duiken.

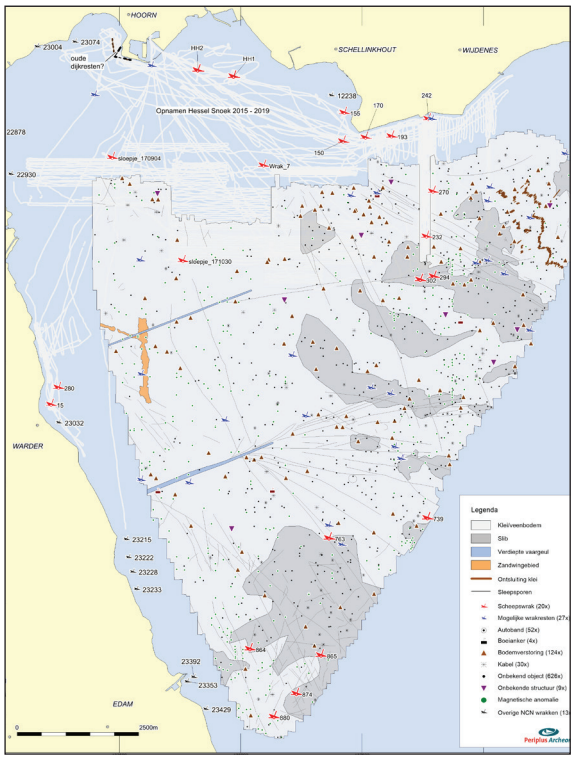

De kaart met de locatie van de in 2014-2020 aangetroffen scheepswrakken in het Hoornse Hop (Periplus).

De samenwerking met de overkoepelende landelijke organisaties wordt voortgezet.
LWAOW: Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water (awn-archeologie.nl)
STIMON: www.stimon.org
Op lokaal niveau werkt AWF samen met
Voor Texel: Duikclub Texel: www.duikclubtexel.nl
Voor Texel, Hollands Kroon en Den Helder: North Sea Divers: www.northseadivers.nl
Voor het Markermeer met: de ODC: www.ArcheoDC.org

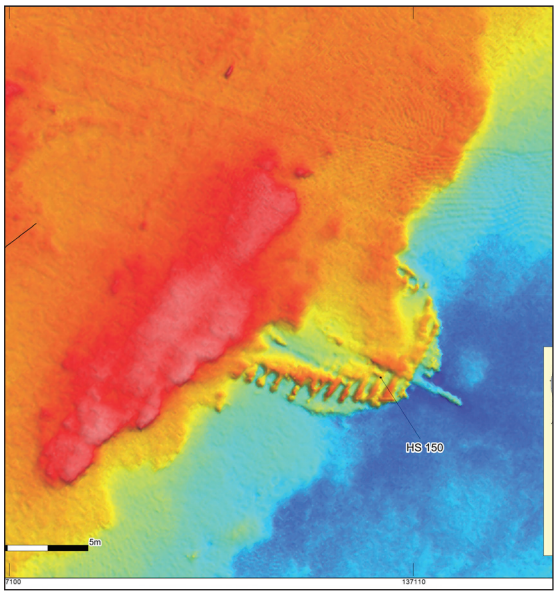

Sonarscan van een historisch scheepswrak nabij Wijdenes. Het wrak steekt uit de modder.

De overdracht van het onderzoeksschip de Hessel Snoek op 16 februari 2021. Van links naar recht: Michiel Bartels, Cees Aay, Theo van Meurs en Wijnand Baerken (havendienst).

16. Beleidsmatige ontwikkelingen in de Westfriese Gemeenten

De VTH taken met betrekking tot archeologie en cultuurhistorie worden verzorgd door Archeologie West-Friesland. Dit geldt (nog) niet voor de gebouwde monumenten.

16.1 Drechterland

Omdat binnen de Gemeente Drechterland de lijsten met bouwaanvragen (Wabo verzoeken) vooraf worden geselecteerd, kon in een aantal gevallen waar dat achteraf gezien wel nodig was, niet worden geadviseerd. Een voorbeeld is de afbraak, met uitzondering van de buitenmuren, van de grote stolpboerdij Oosterleek 10 waar uiteindelijk bleek dat toch een zeer zware paalfundering werd gemaakt.

16.2 Enkhuizen

De beleidskaart van Enkhuizen is vastgesteld in 2013. Omdat er de afgelopen jaren veel is veranderd, zowel in de binnenstad als het buitengebied, is de kaart geactualiseerd in die zin dat voornamelijk de bekende waarden zijn toegevoegd, de locaties van opgravingen en waarnemingen zijn aangevuld en de databases met achterliggende informatie zijn gecompleteerd. De wateren van de voormalige Zuiderzee zijn nog niet nader gewaardeerd.
Het aantal quickscans en adviezen in 2020 was iets lager dan gebruikelijk. Echter de adviezen uit voorgaande jaren voor langlopende voorbereidingstrajecten zoals de Brede School/IKC, Gommerwijk West-West en de Vijzeltuin werden verder gebracht.
Het werk op de Noorderboerenvaart 47 is op 3-10-2020 door de gemeente en de ODNHN stilgelegd omdat vergunningen ontbraken en de bouwdiepte te groot was voor een vrijstelling. Daarmee is archeologisch gezien een deel van het bodemarchief verdwenen. Het viel echter niet meer te achterhalen wat precies was afgegraven.
Manco bij de SED gemeentes is dat een vast aanspreekpunt voor archeologie ontbreekt en nu op individuele basis met collega's ruimtelijke ordening en plantoetsing wordt gecommuniceerd.

16.3 Hollands Kroon

Na de speciale commissievergadering van december 2019 in Anna-Paulowna waarin de gerezen problematiek met betrekking tot behoud en onderzoek van het archeologisch erfgoed werden bediscussieerd, zijn ambtelijk diverse stappen ondernomen om tot een voorlopige samenwerking te komen. Een delegatie van Archeologie West-Friesland is door de collega's van Hollands Kroon ontvangen om op het gebied van beleid, advies en GIS de stand van zaken, de wensen en het toekomstscenario te bespreken. Het heeft er na ambtelijk overleg in januari, februari en maart 2020 toe geleid dat er een voornemen

De vondst van eiken spanten binnen de damwand van het toekomstige gemaal.

is om een Dienstverlengingsovereenkomst (DVO) te sluiten en deze uit te voeren tot dat de zaken zo op orde zijn dat tot toetreding kan worden overgegaan.
Echter vanwege de Coronacrisis lag de focus vanaf april 2020 voor veel beleidsambtenaren en vanzelfsprekend de besturen op andere zaken dan archeologie. Afgesproken is om 'in de geest van' de DVO alvast de advisering en de andere taken binnen de GR te starten. Dit heeft direct geleid tot adviezen en activiteit. Lang liggende dossiers zoals Anna-Paulowna Elshof Zuid werden opgepakt en opgelost. Ook de snelle interventie bij toevalsvondsten werd ingezet zoals bijvoorbeeld bij de vondst van een groot 19de-eeuws visserschip bij de aanleg van het pompgemaal Burgerweg op Wieringen.
Daarnaast is gestart met het ordelijk archiveren van de bestaande archeologische gegevens.
De voorbereidingen van het project Wieringer Hoek voor de kust van Hollands Kroon, Medemblik en deels Enkhuizen door Rijkswaterstaat is opgepakt. Voor de waterbodem kan deze ingreep verstrekkende gevolgen hebben. Zowel verdronken dorpen, (pre-) historische landschappen en scheeps- en vliegtuigwrakken kunnen in het gebied liggen. In beleidsmatig overleg is hier aandacht voor gevraagd.

Duikers van de Duikgroep ODC zijn op zoek naar de scheepresten.

Met de knijperbak wordt de modder uit het wrak geschept.

Stagiair Jort Smit (l.) en Wouter Waldus (ADC Maritiem) leggen het scheepswrak bloot.

In de kelder van de Turfschuur in Kolhorn is door de nieuwe eigenaar een 12-tal groentekisten met archeologische vondsten aangetroffen. Deze zijn voor onderzoek meegegaan met AWF. Het bleken met name 16de-18de-eeuwse losse vondsten te zijn uit Nieuwe Niedorp en Kolhorn. Deze konden niet meer aan een vindplaats worden gerelateerd en zijn gescand op bijzondere stukken. Het overige materiaal is gedeselecteerd. Wel zijn twee kisten gevonden met materiaal uit 12de-13de -eeuwse vindplaatsen uit de Groetpolder. Deze zullen nader worden bestudeerd.

De vondsten in groentekisten in de Turfschuur in Kolhorn.

Door amateurarcheoloog John van Lunsen is van diverse vindplaatsen in de Anna-Pauwlownapolder, de Wieringerwaardpolder en de Groetpolder vondstmateriaal binnengebracht. Dit is afkomstig van verdronken nederzettingen als Schelphorn. Dit materiaal wordt bestudeerd.

Op een aantal zaterdagen zijn in de polders en het oude land van Hollands Kroon veldverkenningen uitgevoerd met leden van de AWN.

16.4 Hoorn

In de Gemeente Hoorn was net zoals in de andere gemeenten meer activiteit dan gebruikelijk. In de dorpslinten van Zwaag en Blokker, maar ook aan historische routes als het Keern waren meer initiatieven dan in voorgaande jaren. Ook in de binnenstad zijn op meerdere locaties initiatieven ontstaan voor nieuwbouw of ingrijpende restauraties. Daarnaast zijn ook grootschaliger plannen ingediend als het hof op het Doelenplein en de inbreidingslocatie van de Blauwe Steen.

16.5 Koggenland

In de gemeente Koggenland heeft reguliere advisering plaatsgevonden. Ook in deze gemeente was 2020 drukker dan gebruikelijk. Opvallend was dat in het buitengebied in de dorpslinten meer bouwactiviteit was dan in voorgaande jaren.

Een sinds 2017 lopende zaak heeft extra veel tijd gekost vanwege bezwaren en een slepende vergunningverlening.

16.6 Medemblik

In de gemeente Medemblik is de ambitie om te bouwen zeer groot. Veel plannen liggen in gebieden, waar deels of geheel een archeologische waarde op rust. Dit geldt zowel voor de stad Medemblik, als voor de dorpen, de dorpslinten en het agrarisch gebied. Daardoor zijn ook dit jaar een behoorlijke hoeveelheid (zie tabel 3) quickscans geschreven en adviezen uit voorgaande jaren in het proces verder geleid. Het proefsleuvenonderzoek ten behoeve van de woonwijk Schepenwijk-Weeshuisgronden is begeleid. In 2021 staat de opgraving van een deel van de nieuwe woonwijk op de agenda. Vanuit de projectgroep is aangegeven dat een vorm van publieksparticipatie tijdens het veldwerk op prijs wordt gesteld. Of dit door de nu nog geldende Coronamaatregelen kan, is nog ongewis.
In het landelijk gebied zijn eveneens locaties onderzocht middels proefsleuven. Het proces is hierbij begeleid door AWF

16.7 Opmeer

In Opmeer is in 2020 het gebruikelijk aantal adviezen gegeven en de bestaande adviezen verder begeleid. Een historische stolp aan de Driestedenweg 52 in De Weere is opgemeten en gedocumenteerd. Daarna is de stolp gesloopt en zijn van de vierkantspalen jaarringmonsters genomen.

16.8 Schagen

In de gemeente Schagen is de ambitie om te bouwen zeer groot. Veel plannen liggen in gebieden, waar een dubbelbestemming Waarde-Archeologie is opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. In 2020 zijn 66 nieuwe quickscans geschreven. Op verzoek van de gemeente zijn de aspecten cultuurhistorie en aardkundige waarden ook meegenomen in veel van de quickscans.

Ten behoeve van het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie zijn de cultuurhistorische elementen geïnventariseerd. Dit gaat gelijk op met de update van de beleidskaart archeologie. Beide kaarten zijn in concept gereed. Door de coronamaatregelen is het nog niet gelukt om de kaarten aan historische verenigingen en andere betrokken instanties voor te leggen. Het is de bedoeling dat zowel de nieuwe beleidskaart archeologie als de cultuurhistorische waarden in een parapluplan worden opgenomen, zodat deze voor inwerkingtreding van de Omgevingswet (01-01-2022) zijn geborgd.

De verwachting is dat de hoeveelheid quicskcans door het beter begrenzen en borgen van de archeologische en cultuurhistorische waarden zal afnemen.

Op 12 maart is een pilot met de Omgevingstafel geweest, waarbij geoefend is met de nieuwe manier van werken. In de Omgevingswet zal een uitgebreide omgevingsvergunning in 8 weken verleend dienen te worden. Hierdoor is het belangrijk om een plan zo integraal mogelijk te benaderen. Op 11 maart werd een casus behandeld met zowel de initiatiefnemer, de gemeente

als de externe adviseurs (o.a. ODNH, Veiligheidsregio, GGD, het Hoogheemraadschap). Archeologie en cultuurhistorie worden door Archeologie West-Friesland intern geborgd binnen de VTH-taken van de gemeente.

16.9 Stede Broec

In de Gemeente Stede Broec is het gebruikelijke aantal adviezen gegeven. Bestaande dossiers zijn verder gebracht. Vooral aan de nieuwe beleidskaart gewerkt en het bijbehorende beleid is inmiddels vastgesteld.
Het hierop volgende parapluplan is wel opgepakt maar niet verder gebracht. Dit zal in 2021 moeten plaatsvinden voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet.

16.10 Texel

In 2020 is zowel gewerkt aan de land- als maritieme archeologie. De hoofdtaak, het vervaardigen van archeologische adviesdocumenten voor de RO procedures, is onverminderd verder gegaan.
De nadruk heeft gelegen in het verzamelen en beschrijven van de particuliere collecties. Het betrof hier onder andere een flinke partij palmhout (71 stammetjes) uit het Palmhoutwrak.

Tevens is in de laboratoria de conservering van de resten uit het Palmhouwrak verder gegaan.
Ambtelijk is gewerkt aan de archeologische waardenkaart van De Waddenzee en de begeleidende nota. Deze zijn nu in een finale fase.

Het palmhout uit het Palmhoutwrak wordt bestudeerd. Links houtonderzoekster Silke Lange (BIAX) en rechts vrijwilligster Annet van Boven (Duikclub Texel).

Omdat in april duidelijk werd dat Museum Kaap Skil maar ook het gemeentehuis onregelmatig open of geheel dicht zou zijn, werd in overleg de nadruk gelegd in het archiveren van oud archeologisch onderzoek en in een aantal gevallen het publiceren hiervan. Dat heeft geleid tot het uitwerken van de kerkopgraving uit 1952 in de Burghkerk te Den Burg. Tevens zijn de gegevens van de opgravingen aan de Binnenburg, Burgwal, Groeneplaats en Parkstraat te Den Burg uit de jaren ’70-‘80 opgezocht. Ook zijn historische collecties met metalen voorwerpen zoals munten en penningen gevonden met de metaaldetector op het eiland door een aantal vrijwilligers onderzocht.

Drie incidenten hebben zich voorgedaan.
In januari 2020 heeft een restauratieaannemer een fors gat van 4 x 4 en 1,25 m diep gegraven in het westelijk deel van de Burghkerk te Den Burg. Voor dit rijksmonument had voor elke bodemroering een vergunning moeten worden aangevraagd. Bij de ontgraving zijn grote

veldkeien gevonden. Deze duiden op de fundering van de tufsteen kerktoren of de fundering van een middeleeuwse klokkenstoel.
In april 2020 is aan de Bomendiek in De Waal langs de terp van de kerk een diepe sleuf voor een keermuur uitgegraven. Hierbij kwam de middeleeuwse ophoging van de terp tevoorschijn, samen met veel menselijk botmateriaal.
In juli 2020 heeft een afsplitsing van de Haagse Bunkerploeg nabij de vuurtoren van De Cocksdorp wederrechtelijk een bunker opengebroken. Hier is een natuursteen herdenkingsplaquette uit de tijd van Koning Willem III aangetroffen. Om verdere schatgraverij te voorkomen heeft na overleg met de gemeente Staasbosbeheer als eigenaar van het terrein alle brokstukken van de plaquette veilig gesteld. Deze zijn overgebracht naar Museum Kaap Skil. De bunker is afgesloten en daar overheen is een grote hoeveelheid duinzand gestort.

Groepsfoto bij de historische stolpboerderij Mokweg 41. Deze bleek ondanks het vrij recente uiterlijk een vroeg 17de-eeuwse kern te bevatten.
Van links naar rechts: Michiel Bartels, Gea van Essen, Wilma Eelman, Dieuwertje Duijn en Marcel Zuiderent.

Twee opgravingen zijn uitgevoerd. In januari 2020 werd een onderzoek gedaan aan de De Ruyterstraat 27 Oudeschild. Eind januari vond een onderzoek plaats aan de Warmoesstraat 31-33 te Den Burg.
Tenslotte heeft onderzoek en waardestelling plaatsgevonden aan een aantal stolpboerderijen en schapenboeten. Ondanks de status van (rijks)monument zijn een aantal schapenboeten definitief ingestort en zullen over enige tijd worden geamoveerd.

De archeologisch waardekaart Waddenzee is in september 2020 in concept aangeleverd. Deze kaart gaat nu verder de procedure in.

Tenslotte zijn drie historische stolpboerderijen onderzocht: Akenbuurt 12, Mokweg 41 en Westerweg 32.

17. Erfgoedinspectie, wettelijke taken

In 2020 is het incident van januari 2020 van de onaangekondigde ontgraving in de Sixtuskerk/ Burghkerk van Den Burg bij de Erfgoedinspectie gemeld. Het aantal schatgraafincidenten was

zeer gering was en niet leidde tot juridische stappen.

In het Werkprogramma 2021-2022 van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed wordt gemeld dat voor de handhaving van het opgravingsverbod voor de Noordzee en Waddenzee aansluiting bij de Kustwacht wordt gezocht.
Tevens wordt medegedeeld dat sportduikers een periodieke ontheffing voor het duiken op wrakken kunnen aanvragen vanaf juli 2021. Hoe dit in 2021 beslag gaat krijgen, wordt afgewacht.

18. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen

Op Texel zijn diverse particuliere collecties van duikers en metaaldetectoramateurs bestudeerd. Voor dit laatste is samenwerking gezocht met het project Portable Antiqueties of The Netherlands (https://www.portable-antiquities.nl/pan/#/public) en de Nederlandse Bank (DNB). Het onderzoek heeft zich met name gericht op de muntvondsten en de fibulae. De overige metalen voorwerpen komen wellicht in een later stadium aan de beurt.
De gegevens van de Texelse terrestrische vonden zijn verwerkt in de kaartlagen ter verbetering van de advisering.

19. Samenwerkingsverbanden

Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

De gemeente Texel is voornemens hovenierswerk op de Groeneplaats in Den Burg uit te voeren. Omdat dit gebied een archeologisch rijksmonument is, diende een ontheffing hiervoor te worden aangevraagd. Deze is na de nodige mails en documenten verleend. Tevens is dit gebeurd voor de ontgraving achter Vismarkt 7 te Den Burg (Het Polderhuis). Na toestemming mocht 40 cm worden afgegraven ten behoeve van de aanleg van een plaatfundering voor de uitbreiding van het bestaande gebouw.
Op hetzelfde eiland is voorafgaand aan de renovatie van het kippenhok van het Torenhuis aan de Westerweg 78 Den Burg toestemming verleend. Het kippenhok was bouwvallig. Omdat de

Het bouwvallige kippenhok op de locatie van het voormalige Torenhuis.

vloerplaat 12 cm diep stak en ook dit terrein van de verdwenen kerk van het dorp De Westen een rijksmonument is, moest een fors traject met de RCE worden doorlopen. Uiteindelijk bleek een vergunning niet nodig en is een nieuw kippenhok met dezelfde diepte herbouwd waardoor het pluimvee warm en tochtvrij nacht- en broedhok kreeg met een uitgebreidere ren.
Tenslotte is meegewerkt aan de inventarisatie van de archeologische rijksmonumenten door de firma BAAC.

Convent van Gemeentelijk Archeologen.

Het Convent van Gemeentelijk Archeologen werkt samen met de RCE aan het project belangenbehartiging Archeologie. Archeologie West-Friesland zal in 2021 deelnemen aan één van de casussen in een online werkveldconferentie.

De maritieme commissie van het CGA heeft alleen per mail overleg gevoerd.

Dit jaar zijn er geen vergaderingen van het CGA geweest. Incidenteel is met het bestuur contact geweest met name waar het gaat om het Groot Reuvensoverleg en de contacten met de RCE.

Archeologische Werkgemeenschap Nederland afdeling 2

De AWN afdeling 2 maakt gebruik van het depot te Zwaag voor hun activiteiten. Het aantal activiteiten was dit jaar vanwege de Corona-epidemie zeer beperkt. Onderling hebben leden metaalonderzoek voortgezet en meegedaan aan verkenningen. Ook is op individuele basis aan met name prehistorische opgravingen meegewerkt.

Archeologische Werkgemeenschap Schagen/AWN afdeling 9

De AWN afd. 9 heeft doorslaggevende ondersteuning verleend in het voltooien van de nieuwe beleidskaart archeologie van de Gemeente Schagen. Doordat de opgravingsputten en vondstlocaties tamelijk divers waren geadministreerd, diende hier een inhaalslag te worden gemaakt om deze plekken zo exact mogelijk aan te geven. Dat is grotendeels gelukt.
Door een enkel lid is meegewerkt aan de opgraving uitgevoerd door Transect naast de St Michaelskerk in Oosterland op Wieringen.

Tevens is oud vondstmateriaal van de projecten Burghorn 2008 en Schagerbrug-Waterberging 2014 getekend en gedetermineerd.
De voorwerpen uit de ‘Collectie Westra’ verzameld door een drietal amateurarcheologen in de jaren ‘60 ten tijde van de rigoureuze ruilverkaveling van het Geestmerambacht zijn getekend. Het gaat om ongeveer 600 tekeningen van voorwerpen uit de Laat-Romeinse tot Vroegmiddeleeuwse periode.
Het materiaal afkomstig uit het project Schagen-Regioplein verzameld tijdens een begeleiding door de AWN in 2000 is getekend

Tevens is een veldverkenning gedaan in Tuitjenhorn ter hoogte van dierentuin Blankendaal in het aangelegde wegcunet. Na het proefsleuvenonderzoek door Hollandia Archeologen bleken in de terpzool nog 13de-eeuws vondstmateriaal aanwezig.

20. Regionale energie transitie (RES) en Deltaplan ruimtelijke Klimaatadaptatie

Deze twee regionaal aangevlogen projecten worden door regio-archeoloog Carla Soonius gevolgd om erfgoed (in de breedste zin van het woord, dus archeologie, monumenten en landschap) te borgen.

21. Jaarplan 2021

Veel beleidsdoelen uit het Jaarplan 2020 waar het de publieksarcheologie betreft zijn in 2020 niet gehaald. Dat is nagenoeg in alle gevallen te wijten aan de uitbraak van de Corona-epidemie.
De gebruikelijke werkzaamheden zijn allen wel gehaald.

Jaarplan 2021:

1. Personeel/huisvesting
   Het zoveel mogelijk consolideren van de huidige personele formatie op functies, kwaliteit en inzet van Archeologie West-Friesland. Dit naar aanleiding van de in 2020 ingezette bedrijfskundige visie en benchmark.

2. Het handhaven van de huidige huisvesting in de nieuwe inrichtingsplannen van de Gemeente Hoorn.

3. Het inlichten/bijpraten/horen van de wethouders archeologie van de 9 samenwerkende gemeenten over de activiteiten van AWF (wens ST Hoorn) in een soort MaDiVoSa verband.

4. Financiën/tarifering

   Het geleidelijk invoeren van de uniforme tarifering voor adviestaken zoals vastgelegd door de Controllers van de 7 Westfriese gemeenten.

5. Beleidskaarten
   Alle gemeenten: het Omgevingswet-proof maken van beleid en beleidskaarten.
   - De Gemeente Texel wordt in 2021 voorzien van een geactualiseerde verwachtingskaart voor de Waddenzee met daarbij een toelichting en implementatie.
   - De beleidskaart voor het grondgebied van de gemeente Texel dient ‘omgevingswet-proof’ te worden gemaakt. Voorstel is om de bekende waarden vooral goed te begrenzen op basis van historisch kaartmateriaal, archeologisch onderzoek en historisch-geografische bronnen.

6. Het laten aansluiten van de Gemeente Hollands Kroon door middel van een Dienstverleningsovereenkomst, waarna toetreding tot de GR kan volgen.

7. Omgevingswet
   De Omgevingswet zal vermoedelijk op 1-1-2022 ingaan. Er komt veel op gemeenten af de komende jaren. Het bestemmingsplan maakt plaats voor het Omgevingsplan. Hierin zijn alle zaken die een ruimtelijke component hebben opgenomen. Dit gaat ook qua archeologie verder dan wat er nu in bestemmingsplannen staat. Voor

het digitaal ontsluiten van gegevens (Digitaal Stelsel Omgevingswet) zal worden aangehaakt bij de regionale verbanden die in de maak zijn.
Medewerkers van Archeologie West-Friesland worden aangehaakt bij de nieuwe systemen die worden ingericht ten behoeve van het Omgevingsdomein (o.a. Centric Leefomgeving en Visma Roxit)

8. Erfgoedcommunicatie/educatie (indien de maatregelen m.b.t. Corona dit toelaten)
   Het houden van de Nationale Archeologiedagen in oktober 2021 in de Gemeente Schagen;
   Het houden van de Open Monumentendag in de gemeente Texel (Oosterend)
   Het bijhouden van de nieuwspagina op de website.
   Produceren van 7 folders, 2 x Texel, 5 x West-Friesland ism Stichting Archeologie West-Friesland (september/oktober 2021).
   Een publieksboek over Schagen in de prehistorie (door Jasper Leek), geproduceerd door Stiawf.
   Nader uitwerken educatieprogramma archeologie in de klas (op gemeentelijk en regionaal niveau).
   Onderzoek naar mogelijkheden bronstijdcentrum (incl. Archeo-hotspot) in Hoogkarspel.
   Onderzoeken of het vestigen van een archeo-hotspot in/nabij Kasteel Nuwendoorn mogelijk is.

9. Het participeren in de lopende projecten op rijksniveau (OCW, RCE, RWS) met betrekking tot de westelijke Waddenzee, IJsselmeer, Markermeer, Hoornse Hop.

10. Het opnemen van de archeologische kaart van de Hoornse waterbodem in de gemeentelijke beleidskaart archeologie.

11. Het uitfaseren van het gemeentelijk non-destructief maritiem onderzoek.

12. Ondersteunen en communiceren met een team van duikende amateurarcheologen voor de verdere ‘natte’ inventarisatie.

13. Het produceren van een expositie met als thema ‘Enkhuizer kanonnen uit de Gouden Eeuw’ in Enkhuizen, planning zomer 2023.

14. Het onderzoeken van de haalbaarheid voor de aanleg van een fysieke beleving van historische dijkbouw in de Gemeente Koggenland (of Hoorn) in het kader van de aanstaande dijkversterking Markermeerdijken, ism HHNK/MMD, Toerisme WF, Gemeenten/Recreatieschap WF, het zogenaamde ‘Lapidarium’.

15. Website Archeologie West-Friesland
    Het uitbouwen van de website met een interactieve kaart. Aanvullen met gegevens van Schagen en Texel met info en doorverwijspagina’s.

16. Digitalisering en ontsluiting archeologische data
    Digitale koppeling van beleidskaarten archeologie en de achterliggende data, voortzetting van 2020.

Bijlage 1
Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland

A. Commissies en overleggen

Michiel Bartels

- Lid van het bestuur van de Stichting voor de Middeleeuwse Archeologie.
- Voorzitter van de Stichting Archeologie West-Friesland.
- Voorzitter van de Vrienden van het Westfries Archief.
- Lid van de Maritieme Commissie, Convent van Gemeente Archeologen (CGA).
- Lid Lübeck Hanse Archäologie Kolloquium.
- Projectgroep: Slag op de Zuiderzee 1572.

Carla Soonius

- Penningmeester Stichting Archeologie West-Friesland.
- Hele Jaar: Deelgenomen aan diverse sessies over Omgevingsvergunning, Omgevingswet en Omgevingsvisie (gemeente Hoorn)
- Hele jaar: deelgenomen aan verschillende overleggen met betrekking tot de Regionale Energiestrategie (RES) en Klimaatateliers Westfriese gemeenten.
- Hele jaar: deelname aan sessies Expertteam XXL Omgevingsvisie Schagen.
- 10-01-2020, overleg Nulmeting Archeologische Rijksmonumenten in onze regio met BAAC.
- 04-02-2020 en 01-09-2020, overleg Zijper Landschap over cultuurhistorische waarden.
- 12-03-2020, deelname aan Pilot Omgevingstafel, Schagen.
- 23-06-2020, overleg mogelijkheden beheer kasteel Nuwendoorn (Schagen) met bestuur museum Eenigenburg.
- 30-07-2020, overleg met Fryske Museum Federatie: Leven met de Zee.
- 19-08-2020, overleg Stolpenkaart met Mooi Noord-Holland.
- 03-09-2020, deelname aan Atelier ‘Verder werken aan ruimtelijke samenhang’ (provincie Noord-Holland is organisator), Hoofddorp.

Dieuwertje Duijn

- Klankbordgroep Waarderingskaart stolpboerderijen door Mooi NH in opdracht van de Provincie Noord-Holland.

Annabelle de Gast

- 23-06-2020, overleg mogelijkheden beheer kasteel Nuwendoorn (Schagen) met bestuur museum Eenigenburg.

B. Publieksactiviteiten

Michiel Bartels

- Bijdrage podcast Kaapvaardersverbond in Aartswoud.

Carla Soonius

- 24-01-2020, Opening tentoonstelling vondsten Dirkshorn, gemeentehuis Schagen.
- 02-02-2020, Open stalmiddag Rundveemuseum Themadag, Aartswoud.
- 11-03-2020, deelnemen aan publieksbijeenkomst Omgevingsvisie Schagen, Schagen.
- 12-09-2020, Organiseren beperkte publiekspresentatie Kinderboek ‘Glop’ tijdens

Open Monumenten Dag.
- 22-09-2020, Coronaproof overhandigen eindrapport N23 Westfrisiaweg, Huis van Hilde, Castricum

Sander Gerritsen
- 02-02-2020, presentatie Rundveemuseum, thema: Verdwenen West-Friesland.
- Van het voorland verdwenen. De archeologie van enkele verspoelde laatmiddeleeuwse dorpen langs de Zuiderzee.
- 29 oktober 2020, toolbox/presentatie voor hoofduitvoerders en management Alliantie Markermeerdijken. Onderwerp: archeologisch onderzoek Markermeerdijken en de eerste resultaten van de begeleiding bij Gemaal Westerkogge (en een doorkijkje naar Module 4).

Marlijn Kossen
- Snuffelstages en rondleidingen van scholieren, stadhuis en depot.
- Rondleidingen aan geïnteresseerden, stadhuis en depot.

Jasper Leek
- 02-02-2020, Door de zee verzwolgen. Een nieuwe archeologische en landschappelijke benadering van de verloren middeleeuwse nederzettingen in de Wieringermeer aan de hand van het onderzoek van dr. Wouter Cornelis Braat. Tijdens Open Stal Zondag in het Rundveemuseum in Aartswoud.

Bart ter Steege
- 17-01-2020, Opening tentoonstelling Beemstermolen in Huis van Hilde.
- 03-04-2020, Opname Jeugdjournaal opgraving Kerkplein Hoorn.

Fleur Schinning
- 05-10-2020, Kinderboekenweek activiteit Bibliotheek Hoorn Centrum.
- 06-10-2020, Kinderboekenweek activiteit Bibliotheek Hoorn Risdam.
- 08-10-2020, Kinderboekenweek activiteit Bibliotheek Den Helder.
- 20-10-2020, Les Archeologie, Basisschool Het Kompas, Hoorn.

Wytze Stellingwerf
- 06-10-2020, Kinderboekenweek activiteit Bibliotheek Tuitjenhorn.

Annabelle de Gast
- Opname promotiefilm voor Saxion studenten.

C. Congresbezoek

Carla Soonius
- 01-02-2020, Steentijddag, Leiden.
- 13-02-2020, Archeologie Platform 'De Atlas van Nederland in het Holoceen in 2030', Deltares/TNO en RCE, Amersfoort.
- 09-10-2020, Metaaltijdendag, online.
- 26-10-2020, webinar 'Behoud in situ', RCE, online.
- 06-11-2020, kroonvoordracht Corrie Bakels, online.
- 19-11-2020, Reuvensdag, online.
- 02-12-2020, webinar 'Aan de slag met cultureel erfgoed in de Omgevingswet'.

Fleur Schinning

- 01-02-2020, Steentijddag, Leiden.

D. Publicaties (uitgezonderd WAR-rapporten en WAR-notities)

Michiel Bartels

- Postma, F. & M. H. Bartels, 2020. Een Japanse munt uit de Gouden Eeuw op het strand van Texel. in: *De archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2019, 161-162.
- Bartels, M. H., 2020. De kapa uit het Texelse Schervenwrak bereikte nooit Suriname. in: *De archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2019, 148-151.
- Bartels, M. H, 2020. Auf Texel: Inselkommandant Prof. Dr. Karl Hermann Jacob-Friesen als Duitse archeoloog op Texel (1941-1943). in: *HV Texel* 136, 2020-3, 11-18.
- Bartels, M. H, 2020. Texel: das urgermanische Kulturzentrum? Inselkommandant Prof. Dr. Karl Hermann Jacob-Friesen als Duitse archeoloog op Texel (1941-1943). in: *De archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2019, 167-177.

Carla Soonius

- Geel, B. van, O. Brinkkemper, G.B.A. van Reenen, N.N.L. van der Putten, J.E. Sybenga, C. Soonius, A.M. Kooijman, T. Hakbijl & W.D. Gosling, 2020. Multicore Study of Upper Holocene Mire Development in West-Frisia, Northern Netherlands: Ecologiacal and Archaeological Aspects. in: *Quaternary* 2020, 3, 12.

Sander Gerritsen

- Schinning, F. & S. Gerritsen, 2020. Drechterland – Wijdenes | Kerkbuurt 13 in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2019, 46-47.
- Gerritsen, S. 2020. Koggenland – Oudendijk | Gemaal Beetskoog in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2019, 87-89.
- De Weerd, H. & S. Gerritsen, 2020. Texel – Oosterend | Koetebuurt – Wierstraat. in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2019, 102-104.
- Gerritsen, S. & A. de Gast, 2020. Markermeerdijken. De strijd tegen het oprukkende zeewater, de eerste resultaten van de opgraving Etersheim. in: *De archeologische kroniek van Noord-Holland* 2019, 127-129.

Christiaan Schrickx

- Schrickx, C.P. 2020. De opgraving van het Paradijs, in: *Kwartaalblad Vereniging Oud Hoorn* 2020/2, 65-72.

Dieuwertje Duijn

- Duijn, D.M., 2020. Een tweede leven voor de Stompekamp, in: *Nieuwsbrief Vrienden van de Stolp* 100, 28-31.
- Duijn, D.M., 2020. Tekens en teksten, in: *Nieuwsbrief Vrienden van de Stolp* 101, 28-31.
- Duijn, D.M., 2020. Bijzondere eikenhouten vierkanten ontdekt, in*: Nieuwsbrief Vrienden van de Stolp* 102, 16-21.
- Duijn, D.M., 2020. De dorpsbrand van Oostwoud in 1710, in: *Nieuwsbrief Vrienden van de Stolp* 103, 28-31.

Harmen de Weerd

- De Weerd, H. & S. Gerritsen, 2020: Texel – Oosterend | Koetebuurt, Wierstraat. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2019.* 102-104.

- Brinck, N. & H. de Weerd, 2020: Kanonnen van Nederland; vuurmonden van de waterbodem beschreven. In: *Erfgoed Magazine* jaargang 41, ed. 5.

Jasper Leek

- Leek, J., 2020. Schagen – Schagen | Markt 22. in: *De Archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2019, 94-99.
- Leek, J., 2020. Texel – Oosterend | Zevenhuizen 46. in: *De Archeologische Kroniek van Noord Holland* 2019, 138.
- Leek, J & C.P. Schrickx., 2020 Medemblik – Medemblik | Pekelharinghaven 22. in: *De Archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2019, 145-147.

Wytze Stellingwerf

- Stellingwerf, W., 2020. Engelse transferware uit de vroege 19de eeuw. Een sociaal-culturele interpretatie. Het voorbeeld van de lading van een scheepswrak uit 1822. in: H. Clevis (red.). *Assembled Articles* 6. Symposium on Post-medieval ceramics. Zwolle 6 and 7 June 2019, 55-85, Zwolle.

Bart ter Steege

- Steege, ter, B.C., 2020. Medemblik – Oosterdijk 1. In: De archeologische kroniek van Noord-Holland 2019, 130-131.

E. Cursussen

Carla Soonius

- 20 en 21 april 2020, online training 'Omgevingswet', West-Frieslandacademie Hoorn.
- 04-02-2020, Lunchsessie: Omgevingsvergunning, Gemeente Hoorn, Hoorn.
- 12-11-2020, Digitale seminar: 'Erfgoedteam: Archeologie in de Omgevingswet', Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland

Fleur Schinning

- 12-11-2020, Digitale seminar: 'Erfgoedteam: Archeologie in de Omgevingswet', Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland
- 02-12-2020, Digitale seminar: 'Cultureel erfgoed in de Omgevingswet: een wetgevingsupdate', Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Anne de Groot

- 04-02-2020. Lunchsessie: Omgevingsvergunning, Gemeente Hoorn, Hoorn.
- 12-11-2020. Erfgoedteam: Archeologie in de Omgevingswet, Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland, online.
- 02-12-2020. Webinar Cultureel Erfgoed in de Omgevingswet, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, online.

F. Lezingen

Michiel Bartels

- 10-03-2020, De Westfriese Omringdijk en het archeologisch en historisch onderzoek naar zeedijken. Vereniging Oud Hoorn.
- 21-10-2020, online lezing: Schip, de Pieter Anthony, gezonken in 1822. Museum Kaap Skil Texel.

Sander Gerritsen

- 02-02-2020, Van het voorland verdwenen. De archeologie van enkele verspoelde laatmiddeleeuwse dorpen langs de Zuiderzee. Tijdens Open Stal Zondag in het Rundveemuseum in Aartswoud.
- 29 oktober 2020, Archeologisch onderzoek Markermeerdijken en de eerste resultaten van de begeleiding bij Gemaal Westerkogge (en een doorkijkje naar Module 4). Toolbox/presentatie voor hoofduitvoerders en management Alliantie Markermeerdijken.

Christiaan Schrickx

- 21-10-2020, lezing: Venetiaanse glasschijven en het Museum van Stokbroo. Symposium Stichting Historisch Gebruiksglas.

Dieuwertje Duijn

- 5-3-2020: lezing Een huwelijk aan diggelen, historisch onderzoek naar dokter Zacheus de Jager uit Enkhuizen (1599-1650). Westfries Archief, Hoorn.
- 28-10-2020: lezing houtonderzoek uit bouwhistorische en archeologische context voor AWN. Buurthuis Huesmolen (publiek grotendeels digitaal).

Bart ter Steege

- 01-03-2020: De molen naar de wind keren. Stoommachinemuseum te Medemblik.

Bijlage 2
Actorregister

Naam	Functie binnen de afdeling	Actorstatus	Regi-stratienr.	Dienst-verband	FTE
Michiel Bartels	Gemeentelijk archeoloog	Senior KNA Archeoloog/ Senior KNA Specialist Materialen	49683270	Vaste dienst	1,00
Carla Soonius	Regioarcheoloog	Senior KNA Archeoloog/ Senior KNA Prospector	54796522	Vaste dienst	1,00
Christiaan Schrickx	Archeoloog / Materiaalspecialist	Senior KNA Archeoloog/ Senior KNA Specialist Materialen	36747907	Vaste dienst	0,89
Sander Gerritsen	Archeoloog	Senior KNA Archeoloog	40573396	Vaste dienst	1,00
Bart ter Steege	Archeoloog	Senior KNA Archeoloog	58805888	Duurzaam ingehuurd	0,89
Marlijn Kossen	Archeoloog / Depotbeheerder / Kwaliteitscoördinator	KNA Archeoloog MA/ Depotbeheerder/ KNA Specialist Conserveren	85075816	Vaste dienst	0,89
Dieuwertje Duijn	Archeoloog / Materiaalspecialist	KNA Archeoloog MA/ KNA Specialist Materialen en Archeobotanie	84660409	Duurzaam ingehuurd	0,89
Harmen de Weerd	Archeoloog/ GIS-Specialist	KNA Archeoloog MA	15945173	ZZP	0,67
Fleur Schinning	Archeoloog	KNA Archeoloog MA	52516072	Duurzaam ingehuurd	0,89
Annabelle de Gast	Archeoloog	KNA Archeoloog MA	76008127	ZZP	1,00
Jasper Leek	Archeoloog	KNA Archeoloog MA	17557790	Duurzaam ingehuurd	0,89
Wytze Stellingwerf	Archeoloog / Materiaalspecialist	KNA Archeoloog MA/ KNA Specialist Materialen	88870450	Duurzaam ingehuurd	1,00

Bijlage 3

Overzicht projectadviezen 2020

Gemeente	Aantal	Type
Drechterland	1	Beoordeling rapportage derden
Drechterland	3	RO Advies overheid
Drechterland	3	WABO Adviseren
Drechterland	14	WABO Quickscan
Totaal	*21*	
Enkhuizen	1	Overig
Enkhuizen	2	Beoordeling rapportage derden
Enkhuizen	2	WABO Adviseren
Enkhuizen	7	WABO Quickscan
Totaal	*12*	
Hollands Kroon	3	Overig
Hollands Kroon	10	Beoordeling rapportage derden
Hollands Kroon	1	WABO Adviseren
Hollands Kroon	6	WABO Quickscan
Totaal	*20*	
Hoorn	5	Overig
Hoorn	5	Cultuurhistorisch en archeologisch advies
Hoorn	1	niet van toepassing
Hoorn	3	WABO Adviseren
Hoorn	24	WABO Quickscan
Totaal	*38*	
Koggenland	2	Beoordeling rapportage derden
Koggenland	1	RO Advies overheid
Koggenland	11	WABO Quickscan
Totaal	*14*	
Medemblik	1	Overig
Medemblik	4	Beoordeling rapportage derden
Medemblik	1	Cultuurhistorisch en archeologisch advies
Medemblik	1	inpassen en ontsluiten molenplaats
Medemblik	6	RO Advies overheid
Medemblik	8	WABO Adviseren
Medemblik	33	WABO Quickscan
Totaal	*54*	
Opmeer	1	Beoordeling rapportage derden
Opmeer	10	WABO Quickscan
Totaal	*11*	

Provincie	1	Bureauonderzoek
Provincie	1	diverse werkzaamheden
Provincie	1	projectplan opstellen
Totaal	*3*	
Schagen	1	Overig
Schagen	6	Beoordeling rapportage derden
Schagen	8	Cultuurhistorisch en archeologisch advies
Schagen	18	RO Advies overheid
Schagen	12	WABO Adviseren
Schagen	21	WABO Quickscan
Totaal	*66*	
Stede Broec	1	RO Advies overheid
Stede Broec	2	WABO Adviseren
Stede Broec	8	WABO Quickscan
Totaal	*11*	
Texel	4	Overig
Texel	1	Beoordeling PvE
Texel	3	Beoordeling rapportage derden
Texel	6	WABO Adviseren
Texel	5	WABO Quickscan
Totaal	*19*	
Eindtotaal	**269**	

Bijlage 4
Rapporten & notities

Rapporten

Duijn, D.M. & W. Stellingwerf & C.P. Schrick, 2020. Een werkplaats en twee stadsboerderijen. Archeologisch onderzoek op het perceel Venuslaan 57 in Enkhuizen. West-Friese Archeologische Rapporten 141. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J. & W. Stellingwerf, 2020. Oude sporen aan een nieuwe haven. Archeologisch onderzoek op het perceel Pekelharinghaven 18, gemeente Medemblik. West-Friese Archeologische Rapporten 142. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx, C.P., 2020. Aanvullend onderzoek naar de inrichting van het terrein van het vrouwenklooster Bethlehem aan de Bangert in Westerblokker (1475-1572). West-Friese Archeologische Rapporten 143. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. De stadsmuur en overtoom van Enkhuizen. Archeologisch onderzoek tijdens kadewerkzaamheden langs het Spaans Leger in Enkhuizen. West-Friese Archeologische Rapporten 144. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx, C.P. en W. Stellingwerf, 2020. "De schoonste en aangenaamste wandelwegen, die ik ooit ergens gezien heb". Archeologisch onderzoek aan de Binneblijfstraat en Drieboomlaan in Hoorn.
West-Friese Archeologische Rapporten 145. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Steege, B.C. ter, 2020. Molen nr. 6. Archeologisch en historisch onderzoek naar de 6de van 15 achtkante poldermolens van een molencomplex aan de Oosterdijk te Medemblik. West-Friese Archeologische Rapporten 146. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M. & C.P. Schrickx, 2020. Een Westfriese stolp langs het lint van Schellinkhout. Archeologisch onderzoek op het perceel Dorpsweg 20 in Schellinkhout, gemeente Drechterland. West-Friese Archeologische Rapporten 147. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2020. Het Slot Schagen; archeologisch en historisch onderzoek naar de voorbucht van het slot en de zwanenzang van de Heren en Vrouwen van Schagen. West-Friese Archeologische Rapporten 148. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Steege, B.C. ter & W. Stellingwerf, 2020. Vroom volk aan het Westeinde. Archeologisch onderzoek naar een middeleeuwse terp en bewoningssporen uit de Nieuwe Tijd op het perceel Westeinde 88-92 te Enkhuizen. West-Friese Archeologische Rapporten 149. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. De kademuur langs het Dijkgrachtje. Archeologisch onderzoek tijdens kadewerkzaamheden langs de Dijk in Enkhuizen. West-Friese Archeologische Rapporten 150. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx C.P. & W. Stellingwerf, 2020. De brouwerij in de Hoek. Archeologisch onderzoek op het perceel van het voormalige veilinggebouw van Bloemenlust aan de Admiraliteitsweg in Enkhuizen. West-Friese Archeologische Rapporten 151. Archeologie

West-Friesland, Hoorn.

Steege, B.C. ter & W. Stellingwerf, 2020. Kijk op het Keern. Archeologisch onderzoek op het perceel Keern 157, gemeente Hoorn. West-Friese Archeologische Rapporten 152. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J. 2020. Tripkouw Oost II. Archeologisch onderzoek ten behoeve van de realisatie van een nieuwbouwwijk in Midwoud, gemeente Medemblik. West-Friese Archeologische Rapporten 154. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Notities

Steege, B.C. ter, 2020. Kijken tussen de kassen. Proefsleuvenonderzoek op het perceel Kleingouw 178 te Andijk. West-Friese Archeologische Notities 45. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J. 2020. Archeologisch onderzoek op het perceel Drieboomlaan 125 in Hoorn, gemeente Hoorn. West-Friese Archeologische Notities 46. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Groot, A.S. & C.P. Schrickx, 2020. Archeologisch bureauonderzoek Hoorn Noord / Venenlaankwartier. West-Friese Archeologische Notities 47. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. Bouwhistorische opname van stolpboerderij Hemmerkooi 7 op Texel. West-Friese Archeologische Notities 48. Archeologie West-Friesland, Hoorn

Duijn, D.M., 2020. De Buurt 114-116, Venhuizen, gemeente Drechterland. Een archeologisch bureauonderzoek. West-Friese Archeologische Notities 49. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J. 2020. Een proefsleuvenonderzoek op het terrein van Syngenta, Westeinde 62-Fase III, gemeente Enkhuizen. West-Friese Archeologische Notities 50. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. Onderzoek vierkant stolpboerderij Westerweg 32 in Den Hoorn, gemeente Texel. West-Friese Archeologische Notities 51. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. Multidisciplinair onderzoek naar stolpboerderij Mokweg 41 in Den Hoorn, gemeente Texel. West-Friese Archeologische Notities 52. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

ISSN: 2210-4364 (print)
ISSN: 2665-9387 (online)